

Ärg 21 Nr 4 2011

S:t Olof

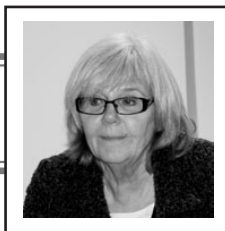
Medlemsblad för Torshälla hembygds-
förening S:t Olofs Gille

Foto: Janett Eriksson

**Välkommen till
Bergströmska gården
andra advent!**

Åldermannen har ordet

För Sankt Olofs Gille har år 2011 verkligen varit ett jubileumsår. Vi har firat Georg Nyström 150 år med massor av olika aktiviteter. Gillet bjöd in hela Torshälla att vara med på "kalaset". Många kom och fick självklart lära sig mycket om Georg Nyström men också mycket om Torshällas historia i början på 1900-talet.

Torshälla hembygdsförening Sankt Olofs Gille bildades för 75 år sedan! Namnet var från början Holmbergets vänner som sedan blev Sankt Olofs Gille och därefter lades "Torshälla hembygdsförening" till namnet. 75 år är en aktningsvärd ålder och styrelsen ansåg att vi borde fira detta. Vi bjöd in alla medlemmar via vår tidning Sankt Olof till en festmiddag på Holmberget. Efter en god middag drack vi kaffe med kaka på Bergströmska gården. Ljudnivån var hög vilket tyder på att alla hade trevligt.

Den tredje jubilaren håller du just nu i din hand, Gillets tidning Sankt Olof fyller 20 år i år. Den blir bara bättre och bättre. Färgbilder är trevligt att se på så det vill vi gärna ha fler. Artiklarna är alltid intressanta och lärorika.

Allt har inte varit glädje under hösten. Vår duktiga och trevliga revisor Els-Marie Holmberg avled hastigt. Hon efterlämnar ett tomrum och vi minns henne med stor saknad.

Den 4 december är det andra advent och det betyder julmarknad i Torshälla! På Bergströmska gården kommer det att vara riktig, gammaldags julstämning. Kom och känn julens dofter!

Ett år går så fort och ändå hinner det hända så mycket. Man minns inte allt, varken det positiva eller det negativa. Men vi minns nog alla det fruktansvärda som hände i Norge, jordbävningen i Japan och också kraven på demokrati i norra Afrika som fick fler diktatorer på fall.

År 2011 går mot sitt slut. Vi nalkas en tid som innebär både stora förväntningar och en hel del stress. Jul och nyårshelgerna sätter press på oss alla på olika sätt. Det är därför viktigt att vi tar oss tid för att njuta och skapa stillhet. Ett levande ljus är en lisa för själen. Vi har gott om levande ljus på Bergströmska gården.

GOD JUL OCH GOTT NYTT ÅR!

önskar

Iha Frykman

ålderman

Föreningens 75-årsjubileum

Söndagen den 16 oktober samlades 36 personer i restaurangen på Holmberget för att fira 75-årsjubileet av Torshälla hembygdsförening S:t Olofs Gille.

Vi avnjöt en god söndagsmiddag som bestod av tre rätter. Medlemmarna betalade ett jubileumspris på 50 kronor för hela kalaset. Till förrätt kunde vi välja mellan toast Skagen eller chévre med balsamico, honung och valnötter. Varmrätten bestod av lax eller fläskfilé och som efterrätt serverades glass. Efter middagen fortsatte firandet på Bergströmska gården där vi drack kaffe och åt en god kaka.

Här berättar Björn Maxe något intressant för Sven-Anders och Barbro Abrahamsson samt Marianne Belin, närmast kameran.

Text och foto: Janett Eriksson

Iha Frykman och Berit Antonsson visar upp kvällens goda kaka

En bild från Holmberget

Haga, från bondgård till villaområde

Haga 1918, mor Maria, mormor Sofia, Aina ett år, en jungfru, morfar Karl, jungfrun Hildur, pappa Erik och två drängar.

Haga var en jordbruksfastighet på Tors-hälla stads östra område. Gården har gått samma öde till mötes som övriga jordbruk när staden på 1950-talet började expandera och behövde mark för nybyggnation.

När staden köpte jordbruksfastigheter behöll oftast ägaren bostadshuset och trädgården.

Vid Haga revs alla ekonomibyggnader, utom logen, som staden behöll till förråd. Där förvarades en tid timret från Lilljans krog för senare återuppbyggnad. Timret påstods dock vara skadat av husbock och brändes upp. Bostadshuset brände brandkåren senare upp vid en brandkårsövning.

När och hur blev Haga en jordbruksfastighet? De som läst föregående artiklar om kvarteret Borgmästaren i S:t Olof minns att ägaren under många år var slaktaren A J Hagström. Från 1888 står Hagström tillsammans med hustrun Sofia Olsson som ägare till Haga. I gamla köpehandlingar står Sofia Olsson som ensam ägare. I praktiken var det nog Hagström som bestämde och ordnade med allt som gällde Haga. Hagströms 11 år äldre hustru Sofia var inte skrivkunnig, alla köpehandlingar är undertecknade med hennes bomärke. Förr var det vanligt att driftiga personer gifte sig med någon som hade gott ställt för att få

förverkliga sina egna idéer. Sofia Olsson ägde tidigare gården nr 7, men efter gifftet med Hagström 1876 står han som ägare till gård nr 7 där han startade sitt slakteri.

Hagström byggde troligen fastigheten åren 1887-88. Han kallade stället för Haga efter förleden på sitt eget efternamn. Första gången som Haga dyker upp i husförhörlängden är år 1888. Då flyttar två familjer till Haga för att sköta jordbruket åt Hagström.

Hagström som drev slakteriet fick nu tillgång till djurstallar där han kunde ha djuren förvarade i väntan på slakt.

Jordbruket vid Haga drivs fram till 1911 av bl. a. Hagströms broder Johan Wilhelm och hans familj.

År 1911 arrenderar och 1921 köper min morfar Karl Andersson Haga. Familjen bestod av morfar Karl, mormor Sofia född Eklund och min mor Maria.

Tjänstefolket bestod av kördräng, lagårdskarl och en till två jungfrur.

Bostadshuset vid Haga bestod av två rum och två kök samt vind med drängkammare. En jordkällare fanns också under huset. En större murad jordkällare fanns i slänten mot backen.

Totala arealen var på 62 tunnland inkl borgmästarjorden om 13 tunnland, som arrenderades av staden.

Ladugården för ca 20 kor murades upp av stora stenblock som invändigt putsades och beströks med kalk. Det var ett vanligt sätt att bygga ladugårdar på där det saknades egen skog. Nackdelen var att stenen ledde in kyla på vintern vilket förorsakade kondens på väggarna, som

blev väldigt fuktiga. Varje sommar rengjordes väggarna och kalkades.

I anslutning till ladugården byggdes stall och vagnslider samt höskulle med körbana. Svinhus, vedbod och hönshus byggdes med ingång från ladugården.

Vidare byggdes magasin i två plan och en lada där man i väntan på tröskning förvarade årets skörd.

Fram till 1919, då man fick elektricitet och kunde använda en elmotor för att driva tröskverket, använde man sig av en lokomobil som drivkälla.

Tröskverket ägdes av närboende bönder, som hade antalet andelar i förhållande till storleken på gården. Enligt en turordning fraktade man tröskverket mellan gårdarna när det var tid för tröskning.

Det var 6 till 8 personer i det så kallade trösklaget. Det behövdes flera personer på loggolvet för att kasta fram och lyfta upp kärvarna på matarbordet till den som matade tröskverket. I min barndom var det min morfar, som med en speciell kniv fastbunden vid handen, skar av banden innan han matade verket med kärvarna.

Det var en person som skötte tröskverk och säckpåfyllningen. En annan bar upp de tunga säckarna till magasinet, samt en eller flera tog emot boss och halm som stackades. Även vi barn fick vara med och hjälpa till, pappa hade gjort en liten gaffel som jag fick använda.

Min tid vid Haga kan delas upp i två perioder. De första tio åren fram till 1933 då mina föräldrar avslutade arrendet och flyttade till Göksten.

Året 1937 byggde vi en villa på Haga ängs mark där vi bodde fram till 1940.

Min andra tid vid Haga blev ganska kort-

varig, från 1940 till 1943. Mina föräldrar återupptog då jordbruket vid Haga, som min mor nu hade ärvt efter sina föräldrar. Att tiden blev så kort berodde på att min far blev sjuk och dog redan 1942.

Familjen bestod då av min mor, min äldre bror och jag själv som då var 19 år. Min syster hade tidigare flyttat hemifrån.

Bernt vid Haga 1942

Trots att vi hade en dräng anställd var det många sysslor som inte hanns med. Då kom det på min lott att hjälpa till så mycket jag kunde. Jag skiftarbetade då i Ärnaberget som arborrare och hade vissa dagar lediga. Då kunde jag hjälpa till med arbeten på gården.

Några episoder från den tiden kommer jag väl ihåg. En dag skulle jag åka till kvarnen och mala några säckar gröpe. Vi hade en liten snabbspringande häst, som jag tyckte skulle passa att åka med till kvarnen. När jag skulle backa ner skjutsen på Kvarnbacken för att lasta av säckarna halkade hästen på den frosthala träbeläggningen. När hästen kände att han inte fick fäste blev han rädd och satte av i full galopp. Jag lyckades inte få stopp på skenfärden förrän vi kom

ner till hamnen. Där lyckades jag vända och köra tillbaka till kvarnen och spänna ifrån. Jag fick mitt gröpe malt och kunde utan flera missöden åka hem. Hästen, som var lite nervös av sig, skenade även en annan gång men då höll inte jag i tömmarna.

Vid ett annat tillfälle skulle jag leda in en ungtjur, som gick tjudrad mitt för logen. När jag kom fram till tjuren tyckte jag att han såg konstig ut, han stod med nedbökat huvud och bara glodde på mig. När jag precis hade fått upp pålen där han var tjudrad satte han av i full galopp rakt mot ladan där det blev tvärstopp. Därifrån hoppade han upp i ett stärbärs-snår. Efter att han stått där en lång stund lyckades jag med ett fast tag i grimman baxa in honom till sitt bås i ladugården. Efteråt skakade benen på mig en lång stund av rädslan och ansträngningen. En sådan tjurkotte är trots sin ringa ålder väldigt stark.

Min tid vid Haga, hade under barnaåren och som ynglig sina mörka och ljusa stunder. Så har det säkert varit för oss alla, som bott där.

När man i dag tar en promenad på vägen som gick in till Haga och stannar på den gamla gårdsplanen syns inga spår av tidigare bebyggelse, allt är jämnat med marken. Där kohagen låg finns nu en stor jordhög som barnen har som pulkabacke. Det som finns kvar är de stora stenarna i backkanten och den vackra eken, som var ett litet träd när jag var barn.

Ser jag åt väster efter Germundsgatan, minns jag brunnen och brygghuset med holkarna där vi badade och blev skrub-

Haga 1941

bade. Innan vattenledningen drogs in i huset fick man bära upp allt vatten till hushållet. Det fanns en koppartunna innanför köksdörren, där vi barn ibland blötte en hård brödkaka som vi sedan åt upp när ingen såg det.

På stallbacken låg den stensatta lagårdsbrunnen där en ledning gick in till en vattencistern i ladugården. Vattnet pumpades upp med en handpump, senare med en elektrisk pump. Vattnet från cisternen gick till självreglerande koppar vid varje bås där korna kunde dricka efter behov.

Där utfallsgraven hade gått fram ligger i dag en kulvert, som avvattnar området öster om Haga.

År 1940 anlades en skjutbana på den så kallade Lindan, som var den gamla medeltida vägen till Eskilstuna. Skjut-

banan sträckte sig från Hammarbyvägen till Glömstabacken där måltavlorna var placerade i ett kulfång.

Det var främst hemvärnet, som utnyttjade skjutbanan för sina skjutövningar. Det här var ju i början på beredskapstiden under andra världskriget. Skjutbanan är sedan länge nedlagd.

Ja, det är mycket som har förändrats sedan Hagström byggde Haga och ifrån 1948 då min mor sålde Haga, som då fortfarande var ett fungerande lantbruk. I dag breder ett trivsamt villaområde ut sig på den mark, som vår och tidigare generationer odlat och haft som sin försörjning.

Bernt Pettersson

Bilder från hösten 2011

Marknadslotteriets första pris, den vackra mattan, vanns av Hedvig Jonés. Mattan är vävd av Berit Antonsson

Vinnare i marknadslotteriet:

Hedvig Jonés 1:a pris
Eva-Lena Jonsson
Birgit Blomkvist
Paul Dénes
Anita Sundmark

En bild över årets marknad

Årets Lionsstipendiat var Gustav Inge. Förra sommaren spelade Gustav på hantverksdagar

*Foto: Eva Gustafsson, Björn Maxe
Bernt Pettersson och Janett Eriksson*

Våffelkön på Bergströmska gården.

en av våra

Ett vackert minne från Mormorstäppan: Mose brinnande buske

Om den vackra idyllen MälARBADEN

Restaurangen vid MälARBADEN

Torshälla har ju alltid betraktas som en idyllens krona och det är ju något som vi med stolthet kan skriva under på. Tro inte något annat. Tänk bara hur det var när "Norra Sörmlands Järnväg" som med sina långa tågsätt tuffade ända ned till hamnen i MälARBADEN och där avlämnade massor av resenärer som sedan spred sig ut över sjön och till de magnifika villorna som kantade stränderna.

Men det var ju inte bara folk som tog plats på tågen. Stora mängder gods lastades och lossades från de fartyg som kom till hamnen och i sådant antal att

ankarplatserna ibland togs i bruk ända ut till "Rock Island".

Tack vare järnvägen kunde de som hade sin hemvist i Eskilstuna och bodde i närheten av stationerna bekvämt ta sig ut till MälARBADEN, då bilar och bussar samt andra motorfordon inte fanns med i bilden. Ja, det kan med fog sägas att det rådde ett rörligt liv i MälARBADEN, åtminstone sommartid.

En sådan plats hade givetvis också ett näringsställe där alla kunde stilla sin hunger och sin törst och restaurangen i MälARBADEN var något av "First Class".

Källarmästare Barnabé stod för rusthållet och det var inte dåligt.

Restaurangen låg ursprungligen en liten bit längre in i lövskogsdungarna men flyttades till höjden ovanför hamnen med fri utsikt över fjärden "Blacken". Den gick ett sorgligt öde till mötes då den brann ned till grunden. Och så var den idyllen borta.

Segelsällskapet Svearna lade sin båt på svaj i den västra delen av hamnviken som genast fick heta "Sveaviken". Därifrån har startskotten dånat för många regattor över den blånande fjärden. Båtar med namn såsom Tösen, Joel, Kryss, Albattross, Ugglan och många, många andra finns djupt inristade i mangas minne.

Men förnämligast av alla var nog "Vildanden" som var så stor och förde så stor segelyta att gast måste anställas ombord. Gasten hette Kalle Lundström och var en stor idol bland oss som var pojkar på den tiden. Och detta var ju inget att undra över då det i stora vita bokstäver stod målat "VILDANDEN" tvärs över det breda bröstet på hans vackra blå sjömansbussarong.

En gång gick flagglinan ur blocket på toppen av stormasten. Kalle slätkartade på masten med linan i munnen och fick med lite besvär in den i trissan. Då han hasade sig ned igen var ordet AND helt och hållet bortsuddat. Det stod nu "VILDEN" på tröjan. Efter detta kunde Kalle knappast göra sig gällande varken som gast eller idol, för öknamnet "Vilden" som han genast fick, tyckte han inte om. För oss, som bara var pojkar på den tiden och som

hela sommaren hade vårt andra hem på fjärdarna därute, var Mälarbaden den trygga hamnen.

När jag nu, över sextio år senare sitter häruppe och blickar ut över min ungdoms vackraste tavla grips jag av ett stort vemod och ser framför mig på badstranden ett vimmel av badande människor. Bakom mig skräller samtidigt popmusik från husvagnar parkerade i täta led på campingplatsen medan bilar, motorcyklar och mopeder avlämna sina avgaser och läten i den frid som annars skulle råda. Men inom mig smyger tanken att om ytterligare sextio år sitter det en ny gubbe här på min plats och skådar ut över ett återigen nytt panorama och minns hur lugnt och fridfullt det var härute när han var ung och tog dagen som den kom.

Björn Maxe

Bra julklappstips!

**Torshälla ABC
Torshälla stenkärlsfabrik
Georg Nyström 150 år**

**Passa på!
Alla finns att köpa på
Bergströmska gården
under julmarknaden.**

Fröken Mimmi Söderström

I ett tidigare nummer skrev jag om fröken Mia Bergström som hade utnämnts till ordinarie befattningshavare i Kungliga Poststyrelsen. Hon var inte den enda i Torshälla som hade en sådan fin befattning. I Torshälla tidning lördagen den 30 november 1917 finns en artikel om att även lilla fröken Wilhelmina Augusta Karolina Söderström fått samma utnämning.

Följande utdrag kan läsas om Mimmi, som hon kallades, *"-Frk Mimmi Söderström, föddes i Torshälla den 12 september 1876. Med anledning av den glada händelsen lovade den lycklige fadren skänka en avbildning av sitt fartyg, att upphängas i stadens kyrka. Han beslöt även att riva den gamla bostaden nere vid ån och uppförde ett ståtligt corpe-de-logie med två flygelbyggnader.*

Att lilla Mimmi skulle bli en storstilad kvinna och en karaktär syntes från första stunden på hennes näsa. Också hava få kvinnor i Sveriges land haft en så lysande karriär. Frk Söderström startade som banktjänsteman men övergick snart till Posten och det dröjde icke länge förrän hon satt som postmästare i själva sin födelsestad. Alltifrån den tiden fick också frk Söderström allt större förtroendeuppgifter i Posten. Hon var en ovanligt initiativrik och praktisk kvinna.

Hon har bland mycket annat bildat "Föreningen för hämtning och fördelning av god och billig frukostmat", den s.k. Folkmaten, vilken ännu existerar. Framförallt älskar frk Söderström

sporten och hon slutar icke gärna sin fridag förrän hon mistat åtminstone ena klacken."

Mimmi verkade vara en ovanlig kvinna för sin tid, driftig, framgångsrik och sportig. Vad det var för sport hon ägnade sig åt framgår inte av artikeln men klackarna hade hon tydligen sönder. Fadern var ångbåtsbefäl och hette August Söderström. Han byggde sitt nya hus på gårdarna 36 och 37, idag rivet men låg i närheten av nuvarande Storgatan 54. Mimmi hade två bröder och det sägs att den ene av bröderna åt ihjäl sig på pannkaka. Sant eller ej ska jag låta vara osagt.

Jag blev lite nyfiken på hennes engagemang för "Folkmat" och vad det bestod av. I boken Folkmat* framgår att det helt enkelt är svensk husmanskost. Att laga folkmat var att ta tillvara allt det som skogen, sjön, åkrarna och ladugården gav. Framförallt var den billig men ändå näringsriktig. Det är ju inte så konstigt att man ville utnyttja det som fanns. Torshällaborna kanske behövde en skjuts i rätt riktning vad gällde frukostmaten. Hur Mimmis förening arbetade blir kanske en annan historia.

Janett Eriksson

* Folkmat (Mat i det gamla bondeköket) av Stig Berg. Utgiven 1982 på Wiken förlag AB.

Kakelugnarna på Bergströmska gården

Från vänster kakelugnen i Bergströms kontor. Därefter kakelugnen i sovrummet och längst till höger kakelugnen i allmogerummet.

Artikeln var i sin helhet införd i nummer 4/2003 och skriven av Bernt Pettersson. I detta nummer tar vi en repris av ugnarna på övervåningen.

På Bergströmska gården finns sex kakelugnar som alla är olika till utseendet. Något årtal när de olika ugnarna installerades finns inte men kakelugnar murades troligen in då huset byggdes, i så fall runt 1750-talet. I början var det säkert enkla ugnar som slukade mycket ved. Ugnarna har nog därför bytts ut i efterhand och ersatts av ugnar som hade långa rökkanaler inbyggda vilka tillvaratog värmen på ett helt annat sätt. Det var en svensk uppfinning som snabbt blev populär.

Man tror att de äldsta kakelugnarna finns på övervåningen och alla kan vara från slutet av 1700-talet. Två står på synliga träsocklar som var vanligt på den tiden.

Kakelugnen som står i Bergströms kontor är målad med urangult, en färg som på grund av uranhalten senare förbjöds, förståeligt nog. I sovrummet har kakelugnen en vacker diagonalrutig dekor och en överdel som bär spår av barocken. I allmogerummet har ugnen en grönfärgad stängglasyr och även den bär drag från sent 1700-tal.

Man kan säkert utgå ifrån att kakelugnsmakare från Torshälla har tillverkat och monterat kakelugnarna.

Det fanns tre kakelugnsmakare i Torshälla under slutet av 1700-talet.

Från 1800-talet känner man till flera mästare som hade kruk- och kakelugnsmakeri i staden.

Välkommen upp på Bergströmska gården och ta en titt på ugnarna.

Janett Eriksson

Historisk afton

Johan Anund, till vänster; avtackas av Rolf Sundström och Sara-Margareta Ingridsson

Den 8 november anordnades en historisk afton i kyrkan. Kvällens gäst var Johan Anund, regionchef vid Riksantikvarieämbetet. Han gav oss en bild av det medeltida Sörmland och Torshälla. Anund har tillsammans med Linda Qviström skrivit en bok med namnet "Det medeltida Sörmland"*. Det är en guidebok som behandlar Sörmland ur ett arkeologiskt perspektiv. Under 1300-talet var Torshälla en viktig stad men Torshällas historia är äldre än så. Det finns bara en bevarad medeltida byggnad - stadskyrkan. Både kyrkan och dess omgivning är arkeologiskt intressanta.

Det finns nästan inga arkeologiska fynd som visar det medeltida livet i staden, som troligen låg kring kyrkan väster om ån. Däremot har man hittat

en del fynd vid utgrävningar av ett troligt fogdefäste på Husberget.

Anund berättar också om alldeles nya fynd som gjorts i centrala Nyköping. Man har grävt fram gator och torg samt rester av en träbyggnad som kan vara från vikingatiden. Mycket är bevarat, skor, kläder, matrester m.m.

Den medeltida musiken i kyrkan framfördes av Frank Zintl.

Efter föredraget hade S:t Olofs gille dukat upp en medeltida måltid i kyrkans hus. Det bjöds på kyckling, rotsaksgryta, vitkålsallad, surdegsbröd, färskost samt Bergströmskans äppelkaka. 40 personer lät sig väl smaka av maten.

Efter måltiden fick vi tillfälle att ställa frågor till Johan Anund. Frank Zintl bjöd på mer medeltida musik.

*Det medeltida Sörmland, Johan Anund & Linda Qviström. Utgiven 2010 på Historiska media, Lund

Janett Eriksson

Övrigt

Julmarknad

på Bergströmska gården söndagen
den 4 december.

Vi har kaffeservering, julletteri och
vår loppisbod är öppen. Glögg och
pepparkaka säljes i bagarboden.

Godisstrut till alla barn!
Varmt välkommen!

Årsmöte

Kvarnen 12 mars 2012.
Mer info och dagordning kommer
i nästa nummer av S:t Olof.

Du som har en e-postadress, skicka
den gärna till oss. Om vi har din
e-postadress kan vi snabbt nå ut med
viktig information.

Se vår e-postadress på hemsidan
www.sanktolofsgille.se under fliken
Kontakt. Adressen finns också i
styrelserutan på denna sida.

Det är snart dags att förnya ditt
medlemskap. Med tidningen följer
därför inbetalningskort för 2012.
Vi hoppas att du vill vara med oss
ännu ett år.
Kassören

Torshälla Hembygdsförening S:t Olofs Gille

Styrelse:

Iha Frykman, ålderman tel 35 81 39
Jan-Erik Kling, v. ålderman tel 35 56 41
Berit Antonsson, skrivare tel 35 83 68
Gunbritt Eriksson, v. skrivare
..... mobil 076-251 74 29
Hans Eriksson, gärdeman tel 35 52 95
Christina Åslund tel 34 30 06
Torbjörn Axner tel 35 50 35
..... mobil 070-600 60 70

Suppleant:

Janett Eriksson tel 35 52 95
Mikael Nyman tel 35 84 81

Museikommitté:

Vakant

Arkivkommitté:

Björn Maxe tel 35 50 43

Trädgårdskommitté:

Jan-Erik Kling tel 35 56 41

Aktivitetskommitté:

Christina Åslund tel 34 30 06

Kökskommitté:

Berit Antonsson tel 35 83 68

Redaktion S:t Olof:

Janett Eriksson, Bernt Pettersson,
Torbjörn Axner

Bergströmska gården Hembygdsgrd

Lilla gatan 12, TORSHÄLLA
Telefon 016-35 50 76

Medlemsavgift: 100:- enskild, 125:- familj
Plusgiro: 26 81 47-6

Postadress: Torshälla Hembygdsförening
S:t Olofs Gille, c/o Berit Antonsson
Georg Nyströmsgatan 30, 644 30 TORSHÄLLA

E-postadress: info@sanktolofsgille.se
www.sanktolofsgille.se

Ur museisamlingarna

I Bergströmska gårdens föremålskam-mare finns gamla fiskeredskap, som i dag är förbjudna att använda. Dit hör bland annat gäddsaxar och det här avbildade ljustret. Det är ett så kallat sågljuster, som är försett med hullingar för att fisken lättare skulle fastna,

Man fäste ljustret på en lång stång, som räckte ned till botten då man ljustrade.

För att se var fisken stod använde man sig av enkla vattenkikare. På natten använde man stormlyktor med en ljusskärm som belyste botten. Då kunde man lättare se siluetten på t.ex. ål, som gärna håller sig nära sjöbotten.

Det är fullt förståeligt att ljustring kom att förbjudas när man vet att fångstme-toden förorsakade fisken stort lidande.

Bernt Pettersson